

Til Udvalg for Småøer

Fejøl, 14. marts 2025

Kære Medlemmer af udvalg for småøer

Vi vil gerne takke udvalget for at være vært for høringsen om national ø-politik den 12. marts.

Vi håber, at høringsen var første skridt på vejen til, at der kan tages politisk beslutning om at igangsætte arbejdet med at udforme en national ø-politik i Danmark med inspiration fra lande som Irland, Finland og Kroatien. I Sverige er man i gang med en tilsvarende proces, og i sidste uge blev der afholdt en række workshops og høringer om netop samme emne.

Vi står naturligvis til rådighed for spørgsmål og dialog om en kommende ø-politik. I processen, hvor en ø-politik skal udvikles, er det afgørende, at øboerne kommer til orde. Her deltager vi gerne aktivt med fx at afholde symposier med deltagelse af øboere. Ligeledes mener vi, at det med det irske forbillede, er afgørende at embedsværket, der i givet fald står med ansvaret for opgaven at udforme en ø-politik, besøger øerne individuelt i løbet af udviklingsprocessen.

Vi har skrevet til landdistriktsminister Morten Dahlin om værdien af en ø-politik, som vi ser den – og som meget mere end et glittet papir.

Vi forstår en ø-politik som et værktøj og et grundlag for at *sikre rimelige rammevilkår for øerne fremover*, så øernes sager ikke lander mellem to eller tre ministerstole, eller bliver kørt over af anden lovgivning, der – ofte utilsigtet – ikke har det særlige hensyn til de ikke-brofaste øers vilkår in mente.

Vores håb og ønske er også at en ø-politik skal sikre sammenhængen mellem stat, kommune og ø, som i dag ikke altid fungerer. Et eksempel er landevejsprincippet, hvor færgetakster stiger i nogle kommuner, trods tilskud fra staten.

Vi håber, at udvalget vil holde landdistriktsministeren op på spørgsmålet, om der skal udformes en ø-politik – og en tilhørende handleplan. Ministeren understregede selv behovet for en bedre politisk indsats for øerne, og vi ser en ø-politik som garanten for dette.

Vi håber på et fortsat godt og frugtbart samarbejde med udvalget om en ø-politik.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal
Formand

Vedlagt: Brev til landdistriktsminister Morten Dahlin vedr. ø-politik

Til landdistriktsminister Morten Dahlin

Fejøl, 14. marts 2025

Kære Morten Dahlin

Mange tak fordi du var med og gav dit bidrag til høringsen om national ø-politik den 12. marts.

Du har helt ret i, hvad du sagde i din tale: En national ø-politik, som kun er et glittet papir, kan vi ikke bruge til noget. Det vi kan bruge er, at Folketinget tager stilling til, hvad Danmark vil med de ikke-brofaste øer. Ikke bare i år og næste år, men om 5 – 10 – 50 år.

Sociolog Jens Westerskov Andersen slog ved høringsen fast, at en væsentlig del af øernes problematikker er et direkte resultat af den politik, der er ført, især siden starten af 1990'erne. Det kan du og dine kolleger på Christiansborg ændre på. Og det er det, vi skal bruge en national ø-politik til.

Når Folketinget med en ø-politik har taget stilling til, hvad man vil med øerne, kan man lave en handleplan for at føre visionen ud i livet. Et godt eksempel er Irland, hvor man er i fuld gang med at implementere en samlet handleplan for de irske øer på baggrund af en national ø-politik, som blev vedtaget i 2023¹.

I Danmark er nationale tiltag for øerne, selv indenfor det samme emne, ofte spredt ud over flere ministerier og styrelser og et virvar af ordninger og paragraffer. For eksempel:

- Færgeområdet ligger i 3 forskellige ministerier. Planlægningen af den grønne omstilling af færgefarten er derfor reelt hjemløs: Ingen minister har det fulde ansvar, og det er kun et fåtal af kommunerne, der kan løfte opgaven selv.
- Imens indføres et system af CO₂ afgifter for færger og kompensationer til afværgning af samme, som kommuner og øboer farer vild i og som selv embedsmænd i de ansvarlige styrelser ikke kan redegøre for.
- I puljen til mindre folkeskoler i landkommuner, 2024 – 2025 får folkeskoler på to småøer ikke del i midlerne, fordi de ikke ligger i en omfattende kommune. Småøer kunne være skrevet ind som en kategori for sig, så alle småøskoler kunne få glæde af puljen.

Vi er som altid klar til dialog om ovenstående og alle andre ø-relaterede emner.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand

---

¹ Se den irske handleplan for øer her: www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/259819/7b1e80a1-74fb-4a99-9eb6-03a2f369ce64.pdf